

DOHNÁNYI

A LEGFONTOSABB UJJGYAKORLATOK
a biztos zongoratechnika elsajátítására

DIE WICHTIGSTEN FINGERÜBUNGEN
zur Erlangung einer sicheren Klaviertechnik

ESSENTIAL FINGER EXERCISES
for obtaining a sure piano technique

EDITIO MUSICA BUDAPEST

Z. 2652

DOHNÁNYI ERNŐ

A LEGFONTOSABB UJJGYAKORLATOK

a biztos zongoratechnika elsajátítására

DIE WICHTIGSTEN FINGERÜBUNGEN

zur Erlangung einer sicheren Klaviertechnik

ESSENTIAL FINGER EXERCISES

for obtaining a sure piano technique

EDITIO MUSICA BUDAPEST

© 1929 by Rózsavölgyi & Cº Budapest
© assigned 1950 to Editio Musica, Budapest

A zongoratanítás nemcsak nálunk, hanem a legtöbb külföldi zeneintézetnél is a technikai tanulmányok túltengésében szenved. Az a sok idő, melyet a növendékek a gyakorlásnak szentelnek, nincs arányban az eredménnyel, még akkor sem, ha a muzikálitás fejlődésének elhanyagolásából eredő fogyatékosságuktól eltekintünk.

A baj egyrészt abban rejlik, hogy a növendékeket nem tanítják meg arra, hogy hogyan kell helyesen, időpocskolás nélkül gyakorolni, másrészt a tananyag oly etűdöket és gyakorlatokat is tartalmaz, amelyekből a növendékek csak minimális hasznat húznak. Mert azonkívül a növendéknak (vagy inkább a tanárnak) magát produkálnia is kell, azt az édeskevés előadási darabot, amelyet a növendék tanul, untig át kell rágnia, úgyhogy a zongora értékes irodalmának csak valamire való megismerésére nem marad idő. Pedig irodalomismeret nélkül nincs stilusérzék.

Mindenekelőtt tehát az etűdök anyaga redukálandó, ami kár nélkül történhetik, ha olyan gyakorlatokat veszünk elő, amelyek időmegtagarítás mellett ugyanolyan haszonnal járnak. Ujjgyakorlatok tehát fontosabbak, mint etűdök; már csak azért is, mert azokat kotta nélkül játsszuk, és ezáltal egész figyelmünket a gyakorlatok kivitelére koncentrálhatjuk, ami feltétlenül szükséges. Az alsóbb fokuktól itt teljesen eltekintek. A középfuktól kezdve ügyesen kiválasztott szemelvények Bertini és Cramer etűdjeiből, Clementi „Gra-

Der Klavierunterricht leidet an den meisten Musikschulen an einem Zuviel an Übungsmaterial für die rein technische Ausbildung, ohne daß die Wirkung im Verhältnis stünde zu der Zeit, die die Schüler zum Üben verwenden müssen. Das Musikalische wird dabei arg vernachlässigt und weist fühlbare Lücken auf.

Der Fehler liegt darin, daß die Schüler einerseits nicht gelehrt werden richtig zu üben, andererseits ihnen viel zu viel solche Etüden und Übungen auferlegt werden, aus denen sie nur geringen Nutzen ziehen können, während ihnen zum Repertoirestudium nicht genügend Zeit bleibt. Die wenigen Vortragsstücke, die sie studieren, werden bis zum Überdruß oft durchgekaut, da sie zum „Vorspielen“ dienen sollen, wodurch sich ja weniger die Schüler, als die Lehrer produzieren wollen. Stilgefühl läßt sich aber ohne einigermaßen befriedigende Literaturkenntnis nicht bilden.

Zunächst muß also der Stoff an Etüden beschränkt werden, was ohne Schaden geschehen kann, wenn solche Übungen vorgenommen werden, die bei geringerem Zeitaufwand denselben Nutzen bringen. Fingerübungen sind daher Etüden vorzuziehen, schon auch deshalb, weil sie ohne Noten gespielt werden und dadurch die ganze Aufmerksamkeit auf ihre Ausführung konzentriert werden kann, was beim Üben ungemein wichtig ist.

Von den unteren Stufen sehe ich hier ganz ab. Von den mittleren Stufen angefangen, genügt eine geschickte Auswahl von Bertinis und Cramers Etüden, später eine Auswahl aus Clementis „Gradus“ vollkommen neben den entsprechenden Finger-

In music-schools piano tuition suffers mostly from far too much exercise material given for the purely technical development of the pupils, the many hours of daily practice spent on these not being in proportion to the results obtained. Musicality is hereby badly neglected and consequently shows many weak points. The fault lies on one side, that the pupils are not taught to practise properly, and on the other hand, that far too many studies and exercises are given from which only little value can be gained, whilst not enough time is left for the study of repertory pieces. A few show-pieces are usually repeated to excess, as they are needed for public production, whereby the teacher's reputation is generally more benefited than the pupil's progress. Correct sense of style can however, only be furthered by a sufficient knowledge of musical literature.

Therefore, before all else the amount of studies must be reduced and this can be done without harm if they are replaced by such exercises which, in lesser time, bring forth the same benefits. Finger-exercises are preferable to studies, if only for the reason that they can be practised from memory, and consequently the whole attention can be concentrated on the proper execution, which is most important.

The preparatory degrees are not considered here. Beginning with the middle stages, a judicious choice of studies by Cramer and Bertini suffices; later, a selection from Cle-

dus"-ából, a megfelelő ujjgyakorlatok kíséretében teljesen elegendők a biztos technika elsajátítására. minden egyéb, Czerny tanulmányai is mellőzhetők, miután nem nyújtanak olyasmit, amit ne lehetne ujjgyakorlatok által vagy az előadási daraboknál elsajátítani. Nem mellőzhetők természetesen a magasabb fokokon Chopin és Liszt etűdjei, melyek inkább mint előadási darabok kezelendők, és nem mellőzhetők sem Bach 2 és 3 szólamú invenciói Bertini és Cramer mellett, sem a „Wohltemperierte Clavier” Clementi mellett.

A tanulmányok anyagának leszoritása által az előadási darabok számára időt nyertünk, melyet még hasznosabban azáltal tölthetünk el, hogy csak egynéhány darabot dolgozunk ki előadás céljaira, a nagyobb részüknel azonban a tanár megelégszik, ha azokat a növendék nagyjában helyesen és tisztán játszsa. Az ebből származó haszon késső fog megnyilvánulni.

Terjedelmes irodalomismerekre azonban csak sok lapról való olvasás által tehetünk szert. Nem ajánlhatom eléggé a tanároknek, hogy növendékeiket már korán szoktassák azzhoz, hogy sokat olvassanak lapról, kamarazenét is. Nem a daraboknak csak egyszeri, hanem minél többször átjátszára gondolok, abból a célból, hogy jobban megismérjük őket. Tudom, hogy sokan — kivált azok, akik maguk sem tudnák jól lapról játszani — azt fogják ellene vetni, hogy ezáltal a növendékek könnyen „slampos” játékra tehetnek szert. De nincs igazuk, mert az olvasás ezen hátrányait a tanár teljesen ellensúlyozhatja azáltal, hogy a növendékektől a tanulmányoknál és az előjátszsásra szánt daraboknál szigorúan korrekt és tiszta játéket kíván meg. A sok lapról való játszásnak azonban másrészről nagy, de sajnos, nem eléggé méltányolt előnyei vannak. Eltekintve attól, hogy magában véve is hasz-

übungen zur Erlangung einer sicheren Technik. Alles andere, auch Czerny, ist entbehrlich; es enthält nichts Wesentliches, was nicht durch Fingerübungen oder bei den Vortragsstücken erlernt werden könnte. Selbstverständlich sind die als Vortragstücke zu behandelnden Etüden von Chopin und Liszt auf den höheren Stufen ebensowenig zu umgehen, wie Bachs 2- und 3-stimmige Inventionen neben Bertini und Cramer, und das „Wohltemperierte Clavier” neben Clementi.

Ist durch Verminderung des Stoffes an Etüden mehr Zeit zum Repertoirestudium gewonnen, so kann diese Zeit noch nützlicher verwendet werden, wenn nur ein Teil der zu studierenden Vortragstücke zum „Vorspielen” ausgearbeitet wird, bei dem größeren Teil sich aber der Lehrer damit begnügt, daß sie der Schüler im großen und ganzen anständig und sauber spielt. Der Nutzen wird sich später zeigen.

Eine umfassende Literaturkenntnis läßt sich aber nur durch vieles Vomblattspielen erwerben. Ich kann nicht genug empfehlen, die Schüler schonzeitig anzuhalten, viel vom Blatt zu spielen, auch Kammermusik. Ich verstehe hier kein einmaliges, sondern ein mehr- und oftmaliges Durchspielen eines Stückes zum Zwecke des Kennenlernens. Man wende nicht ein, daß dieses den Schüler leicht zu oberflächlichem, schlampigem, „dilettantischem“ Spiel verleite! Diese Nachteile des Blattlesens lassen sich vollkommen paralysieren durch die Forderung der höchsten Korrektheit und Sauberkeit bei den Etüden, Übungen und bei den Stücken, die zum „Vorspielen“ dienen sollen. Hingegen hat das viele Vomblattspielen Vorteile, die leider nicht genügend gewürdigt werden. Abgesehen von dem Vorteil, den es an und für sich bietet und daß durch die Kenntnis der Literatur das Stilgefühl gefördert wird, bringt es auch in rein technischer Hinsicht Nutzen: es fördert Gewandtheit und Fertigkeit der Finger.

menti's „Gradus” with the subservient exercises, is sufficient for obtaining a reliable technique. Everything else, even Czerny, is superfluous; it does not contain anything of essential importance which might not be acquired through finger-exercises, or by conscientious practising of appropriate passages of pieces. The Etudes by Chopin and Liszt belong of course to the category of concert-pieces, and play a role as important, for higher and highest stages, as Bach's Two and Three Part Inventions in connection with Bertini and Cramer, and the Well-tempered Clavier with Clementi.

Thus, by diminishing the amount of studies, time is won for repertoire music, and this time can be utilised still better, if only some of the pieces are practised up to finishing stage; concerning the larger number of pieces, the teacher should be satisfied as long as they are played by the pupil in a clear and efficient manner. In the long run the pupil will benefit by this.

A wide knowledge of musical literature can only be acquired by sightreading. I cannot sufficiently recommend pupils to start early with sightreading: piano as well as chamber music. I do not mean playing a piece once through, but to play it several times, so as to become well acquainted with it. It may be argued, that this must lead into superficial, untidy ("sloppy"), amateurish playing. The disadvantages of much sight-reading can be balanced by stricter demands put to the pupil, in regard to the performance of "concert-pieces", and to the execution of studies and exercises. Much sight-reading has however advantages, which are unfortunately not sufficiently considered. Independently of the great advantage of a wider

nos, és a literatúra megismerése a stílusérzéket fejleszti, tisztán technikai szempontból is előnyökkel jár, mert nagyban előmozdítja az ujjak ügyességét.

Minél kevesebb időt szánunk a tisztán technikai tanulmányokra, annál koncentráltabb gyakorlatokra van szükségünk, s annál koncentráltabban kell gyakorolnunk. Etüdök értelmetlen ledarálása, méghozzá ha figyelünk egy részét a kották olvasása veszi igénybe, hasztalan dolog. A legegyszerűbb gyakorlatoknál is teljes figyelmünket az ujjak mozgására kell koncentrálnunk, minden hangot tudatosan éreznünk kell, egszóval: *nem az ujjakkal, hanem azok közvetítésé révén a fejünkkel kell gyakorolnunk!*

Ujjgyakorlatokat illetőleg sok, részben kiváló és híres munka jelent meg, melyek hasznos és érdekes dolgokat tartalmaznak. De túl sok benük az olyan gyakorlat, amelyek hasznát a daraboknál csak ritkán, vagy talán sohasem látjuk. Elvégire ha még annyira kifejlődött technikával rendelkezünk is, még mindig maradnak nehézségek, amelyeket csak a darabok tanulása során küzdhetünk le. Speciális esetekről, mint pl. rosszul képzett kezek, megrögzött hibák stb., amikor speciális gyakorlatokra van szükség, itt nem beszélek.

A jelen gyakorlatokban megkíséreltem olyan anyagot összeállítani, amely lehetőleg kimerítően és koncentrált formában azt nyújtja, ami egyrészt a közép- és magasabb fokú növendékeknek biztos technika el-sajátítására, másrészt a kiképzetteknek „training”-re és a már megszerzett technika konzerválására ele-gendő.

Bár a gyakorlatok újszerű dolgokat is tartalmaznak, erre éppoly kevessé törekedtem, mint arra, hogy szépek legyenek. Remélem azonban, hogy a gyakorlatban be fognak válni.

Budapest, 1929 június havában

DOHNÁNYI ERNÓ

Je weniger Zeit nun aber den rein technischen Übungen zugewendet wird, desto konzentrierter müssen die Übungen sein und desto konzentrierter muß geübt werden. Ein geistesloses Herunterleern von Etüden, wenn noch dazu die Augen an den Noten kleben, ist nutzlos. Bei der einfachsten Fingerübung muß die volle Aufmerksamkeit der Tätigkeit den Fingern zugewendet werden, jede Note mit Bewußtsein gespielt werden, mit einem Wort: *man übe nicht mit den Fingern, sondern durch die Finger mit dem Kopf!*

Es gibt nun in bezug auf Fingerübungen eine Reihe von zum Teil hervorragenden Werken, die eine Fülle des Nützlichen und Interessanten bieten. Sie enthalten aber zu viel solche Übungen, deren Nutzanwendung bei Vortragsstücken nur selten oder gar nie vorkommt. Schließlich bleibt es bei noch so großem technischen Rüstzeug nicht erspart, gewisse Schwierigkeiten erst bei den Stücken überwinden zu lernen. Von speziellen Fällen wie z. B. verbildete Hände, eingewurzelte Fehler, usw., wo spezielle Übungen notwendig sind, spreche ich hier nicht.

In vorliegenden Übungen habe ich versucht, in konzentrierter Form, aber möglichst vollständig ein Material zusammenzustellen, welches einerseits für den Klavierschüler mittlerer und höherer Stufen zur Erlangung einer sicheren Technik, andererseits für den Ausgebildeten zum „Training“ und zur Erhaltung seiner bereits erworbenen Technik ausreichend ist.

Wenn auch manches in den Übungen neu sein dürfte, so erheben sie auf Originalität ebensowenig Anspruch, wie auf Schönheit. Ich hoffe aber, daß sie sich in der Praxis bewähren werden.

Budapest, Juni 1929.

ERNST VON DOHNÁNYI

knowledge of musical literature, thus acquired, the sense of style is improved, and it is also of use, in regard to technique, for the deftness and the surety of the fingers are increased.

The less time spent on purely technical studies, the more important it is to practise with full concentrated thought. It is absolutely useless to practise exercises in a thoughtless, mechanical manner, especially when the eyes are riveted on the music. When playing, even the simplest of finger exercises, the full attention must be fixed on the finger-work, each note must be played consciously, in short: *not to practise merely with the fingers, but through the fingers with the brain.*

As far as finger exercises are concerned, there are a number of works, which offer a vast field of profit and interest. They contain however too many exercises, the usefulness of which are questionable, when it comes to practical playing. After all, however technically well equipped a pianist may be, certain difficulties have to be conquered by special practice during the study of the piece itself. I do not speak of special cases, such as hands spoiled by bad training, deeply rooted faults etc., where special exercises are necessary.

In the following exercises, I have endeavoured to collect material in condensed form, yet as complete as possible, which should help piano students to acquire a reliable technique. They are even all-sufficient for finished pianists to keep in training, and to retain the already acquired technique. Many exercises are new, they do not however lay any claim either to originality or beauty. I hope, withal, that they will prove useful.*

Budapest, June 1929.

ERNST VON DOHNÁNYI

* Translated by Norah Drewett

A gyakorlatok mindenekelőtt külön a jobb és külön a bal kézzel végzendők, s csak azután minden kézzel egyszerre. Az egy vonalrendszeren írottaknál a bal kéz egy oktávval mélyebben játszik. A felső ujjrend a jobb kézre, az alsó a bal kézre vonatkozik. A gyakorlatok mind *forte*, a lehető legnagyobb erővel, lassan, lehetőleg jól emelt ujjakkal, mind gyorsított tempóban, *piano* is gyakorlandók. „Trainingre” a lassú, erős gyakorlás előnyösebb. A túl lassú gyakorlás azonban időpocsékolás. A leggyorsabb tempó, amelyben a gyakorlatokat kifogástalanul tudjuk játszani, a leghatásosabb. A megerőltetéstől azonban óvakodjunk, s ha elfáradunk, akkor rögtön pihenjünk.

A gyakorlatok sorrendje nem progressív, miért is az alábbi approximativ beosztás 3 nehézségi fok szerint útmutatásul szolgáljon. Magától értetődik, hogy a nehezebb gyakorlatok csak a könnyebbek elvégzése után veendők elő, de az egyes kategóriákon belül az adott sorrend betartása nem szükséges.

I. (Könnyebb gyakorlatok) № 1, 2, 12, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24.

II. (Nehezebbek) № 3, 4, 5, 6, 7, 8 (C- G- és F-dúrban), 13, 14, 16, 26, 28, 29, 33, 36, 37, 38, 39, 40.

III. (Nehezek) № 8 (a többi hangnemben), 9, 10, 11, 23, 25, 27, 30, 31, 32, 34, 35.

Die Übungen sind zunächst mit jeder Hand separat auszuführen und erst nachher mit beiden Händen zusammen. Bei den auf einem System geschriebenen spielt die linke Hand eine Oktave tiefer. Der obere Fingersatz gilt für die rechte, der untere für die linke Hand. Die Übungen sind sowohl *forte*, mit möglichster Kraft langsam, mit möglichst gut gehobenen Fingern zu spielen, wie auch *piano* in beschleunigtem Tempo. Für „Training“ ist das langsame, starke Üben vorteilhafter. Das zu langsame Üben ist aber Zeitvergeudung. Das schnellste Tempo, in welchem man die Übungen tadellos spielen kann, ist das wirkungsvollste. Man hüte sich vor Übermüdung und ruhe bei eintretender Müdigkeit aus.

Die Anordnung der Übungen ist nicht progressiv, weshalb die untenstehende approximative Einteilung in 3 Schwierigkeitsgrade als Wegweiser dienen möge. Selbstverständlich sollen die schwierigen Übungen nicht vor der Erledigung der leichteren vorgenommen werden, innerhalb der einzelnen Kategorien ist es jedoch nicht notwendig, die angegebene Reihenfolge einzuhalten.

I. (Leichtere Übungen) Nr. 1, 2, 12, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24.

II. (Schwierigere) Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8 (in den Tonarten C, G und F), 13, 14, 16, 26, 28, 29, 33, 36, 37, 38, 39, 40.

III. (Schwere) Nr. 8 (in den übrigen Tonarten), 9, 10, 11, 23, 25, 27, 30, 31, 32, 34, 35.

The exercises are to be practised first of all, each hand separately, and only later on, with both hands together. Those exercises which are written on one stave, the left hand is to play one octave lower. The upper fingering is for the right hand. The exercises have to be played *forte* with all possible strength, slowly and with well raised fingers, as well as *piano* in more rapid tempo. For training, the forte and slow practising is more beneficial. To practice too slowly is waste of time. The most rapid tempo in which the exercises can be played faultlessly, gives best results. Overfatigue must be avoided, and rest must be taken, when tiredness sets in.

The arrangement of the exercises is not progressive; that is why the following approximate division in three different grades of difficulties may be taken as a guide. Of course the more difficult exercises must not be undertaken before the easier ones have been mastered. It is not however necessary, to follow exactly the here given plan, as long as the limits of each category are respected.

I. (Easier ones) No. 1, 2, 12, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24.

II. (More difficult) No. 3, 4, 5, 6, 7, 8 (in the keys C, G and F), 13, 14, 16, 26, 28, 29, 33, 36, 37, 38, 39, 40.

III. (Difficult) No. 8 (in the other keys), 9, 10, 11, 23, 25, 27, 30, 31, 32, 34, 35.

DOHNÁNYI ERNŐ

A legfontosabb ujjgyakorlatok a biztos zongoratechnika elsajátítására

Die wichtigsten Fingerübungen
zur Erlangung
einer sicheren Klaviertechnik

Essential Finger Exercises
for obtaining
a sure piano technique

I.

Gyakorlatok az ujjak erősítésére és függetlenítésére.

Übungen für die Unabhängigkeit und Kräftigung der Finger.

Exercises for the independence and the strengthening of the fingers.

Nº 1

B-, H-, Desz- és D-dúrban is gyakorlandó.

Ist auch in den Tonarten B-, H-, Des- und D-Dur zu üben.

To be practised in the keys of B flat, B, D flat and D major also.

No 2

Ezen gyakorlat, valamint a 3, 4, 5, 6. és 7. számú felváltva a következő hangnemekben is gyakorlandó: Desz-, D-, Esz-, E-, F-, Fisz-, B- és H-dúr, c-, cisz-, esz-, e-, f-, fisz-, b- és h-moll.

Sowohl diese Übung, wie No. 3, 4, 5, 6. und 7. sind abwechselnd auch in den folgenden Tonarten zu üben: Des-, D-, Es-, E-, F-, Fis-, B- und H-Dur, c-, cis, es-, e-, f-, fis-, b- und h-Moll.

This exercise as well as those No. 3, 4, 5, 6 and 7, are to be practised also in the following keys: D flat, D, E flat, E, F, F sharp, B flat, and B major, C, C sharp, B flat and B minor.

Nº 3

Nº 4

The image shows three staves of musical notation for a cello or double bass. The top staff begins with a treble clef, a 'c' (common time), and a '6' indicating a sixteenth-note pattern. It consists of four measures of sixteenth notes. The middle staff begins with a treble clef and a '6', continuing the sixteenth-note pattern from the first staff. The bottom staff begins with a treble clef and a '6', also continuing the sixteenth-note pattern. Measures are separated by vertical bar lines, and each measure contains six sixteenth notes.

Nº 5

The image shows the first section of the sheet music for 'The Star-Spangled Banner'. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is common time (indicated by '4'). The music is written in treble clef. The melody consists of eighth-note patterns. The lyrics 'O say can you see' are written below the notes. The page number '1' is at the bottom right.

Two staves of musical notation in G major. The top staff consists of two measures of eighth-note patterns. The bottom staff consists of two measures of eighth-note patterns.

Nº 6

A single staff of musical notation in G major. It features a series of eighth-note patterns with fingerings '6' placed above specific notes in each measure.

A single staff of musical notation in G major, showing a continuation of the eighth-note patterns from the previous staff.

A single staff of musical notation in G major, showing a continuation of the eighth-note patterns from the previous staff.

Nº 7

A single staff of musical notation in G major. It features a series of eighth-note patterns with fingerings '3' and '6' placed above specific notes in each measure.

Nº 8

A single staff of musical notation in G major. It features a series of eighth-note patterns with fingerings '5 3 4 5 3 4' and '1 3 2 1 3 2' placed above specific notes in each measure.

A single staff of musical notation in G major. It features a series of eighth-note patterns with fingerings '5 1' and '3 2' placed above specific notes in each measure.

Felváltva az összes többi hangnemekben is gyakorlandó.

Ist abwechselnd auch in allen anderen Tonarten zu üben.

Is to be practised in all other keys.

Nº 9

Bal kéz 2 oktávával mélyebben
Linke Hand 2 Oktaven tiefer
Left hand two octaves lower

(1)

(5)

(2)

(4)

(3)

(4)

(2)

(5)

(1)

(2)

(5)

(3)

(3)

(5)

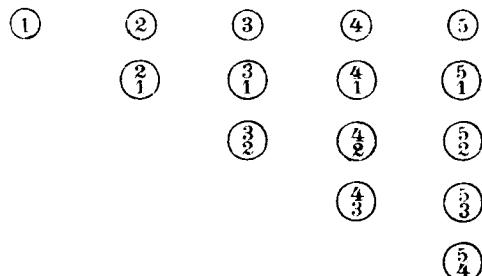
(4)

(2)

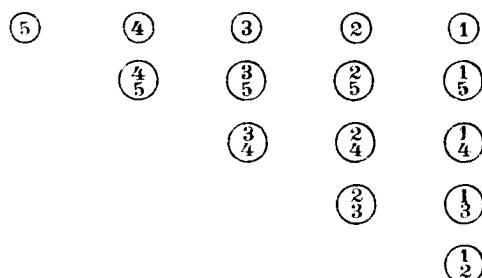
(5)

A 9a és 9b számú gyakorlatok könnyebb memorizálására a következő séma szolgáljon:

A jobb kéznek:
Für die rechte Hand:
For the right hand:

A bal kéznek:
Für die linke Hand:
For the left hand:

Nº 10

Nº 10

Bal k z 2 okt v val mélyebben
Linke Hand 2 Oktaven tiefer
Left hand two octaves lower

12   13   14   15

1   2   3   4

5.4   5.3   5.2   5.1

2.3   2.4

4.3   4.2

Z. 2652

Séma a memorizálás megkönnyítésére

Schema zur Erleichterung der Memorisierung:

Scheme for facilitating the memorising:

Jobb kéz:
Rechte Hand:
Right hand:

1 2	3	4	4
1 3	2	4	4
1 4	2	3	3
1 5	2	3	3
2 3	1	4	4
2 4	1	3	3
2 5	1	3	3
3 4	1	2	2
3 5	1	2	2
4 5	1	2	2

Bal kéz:
Linke Hand:
Left hand:

5 4	3	2	2
5 3	4	2	2
5 2	4	3	3
5 1	4	3	3
4 3	5	2	2
4 2	5	2	3
4 1	5	3	3
3 2	5	4	4
3 1	5	4	4
2 1	5	4	4

Nº 11

The sheet music consists of five staves of musical notation. The first staff begins with a treble clef, common time, and a key signature of one sharp. The second staff begins with a bass clef, common time, and a key signature of one sharp. The third staff begins with a treble clef, common time, and a key signature of one sharp. The fourth staff begins with a bass clef, common time, and a key signature of one sharp. The fifth staff begins with a bass clef, common time, and a key signature of one sharp. Fingerings are indicated by circled numbers (1, 2, 3, 4, 5) above or below the notes.

Séma a memorizálás megkönnyítésére:

Jobb kéz:
Rechte Hand:
Right hand:

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2	1	3	4	5	3	1	4	1	5
3	1	2	4	5	2	1	4	1	5
4	1	2	3	5	2	1	3	1	5
5	1	2	3	4	2	1	3	1	4

Schema zur Erleichterung der Memorisierung:

Bal kéz:
Linke Hand:
Left hand:

Schema for facilitating the memorising:

5	4	3	5	2	1	5	3	4	5	2	4	1
4	5	3	2	1	3	5	2	4	5	1	5	1
3	5	4	2	1	4	5	2	3	5	1	5	1
2	5	4	3	1	4	5	3	2	5	1	5	1
1	5	4	3	2	4	5	3	2	5	1	5	2

Nº 12

5

simile

simile

5

1

1

5

1

5

1

5

A musical score consisting of six staves of music for two voices. The top two staves are in G clef (treble) and the bottom two staves are in F clef (bass). The left staff of each pair is for the soprano voice and the right staff is for the alto voice. The music is divided into measures by vertical bar lines. The key signature changes frequently, indicated by sharp and flat symbols. The tempo is indicated by a 'C' with a '4' below it, indicating common time.

Nº 13 a

The sheet music consists of five staves of 3/2 time. The top two staves are treble clef, and the bottom three are bass clef. The first four staves use a common key signature of one flat, while the fifth staff begins with one sharp and ends with one sharp. Measure numbers 1, 4, and 2 are indicated above the staves. The notation includes various note heads (solid, hollow, with stems, with stems pointing down) and rests, often grouped by vertical lines. The first four staves end with a vertical bar line, while the fifth staff ends with a double bar line and a repeat sign.

Nº 13 b

The sheet music consists of two staves of 3/2 time. The top staff is treble clef and the bottom staff is bass clef. Both staves use a common key signature of one sharp. Measure numbers 5, 2, 3, 4, and 5 are indicated above the staves. The notation includes various note heads (solid, hollow, with stems, with stems pointing down) and rests, often grouped by vertical lines. The first staff ends with a vertical bar line, and the second staff ends with a double bar line and a repeat sign.

Four staves of musical notation for two hands (piano). The top three staves are in common time (indicated by a 'C') and the bottom staff is in 3/4 time (indicated by a '3'). The notation consists of sixteenth-note patterns. Fingerings (1, 2, 3, 4, 5) are indicated above the notes. Dynamic markings include 'p' (piano), 'f' (forte), and 'mf' (mezzo-forte). The music is divided into measures by vertical bar lines.

N° 14

Four staves of musical notation for two hands, labeled 'N° 14'. The notation consists of sixteenth-note patterns. Fingerings (1, 2, 3, 4, 5) are indicated below the notes. The music is divided into measures by vertical bar lines.

Nº 15

simile

A következő gyakorlatnál a vass-
tagon nyomtatott kották jól ki-
emelendők

Bei der folgenden Übung sind die
fettgedruckten Noten gut hervor-
zuheben

Here the thicker printed notes
must be emphasised

Nº 16

Előgyakorlat

Vorübung

Preparatory exercise

Nº 16 a

A 16. sz. gyakorlat más fekvések-
ben is játszandó

Übung No. 16 ist auch in anderen
Lagen zu spielen

To be practised also in other po-
sitions

Nº 17

Musical score for N° 17, featuring two staves of music. The top staff is in 2/4 time, treble clef, and has dynamic markings *p*, *cresc.*, and *p*. The bottom staff is also in 2/4 time, bass clef, and has dynamic markings *f* and *dim.*. Both staves use a system of numbered fingerings (1, 2, 3, 4, 5) above the notes. The music consists of six measures per staff.

N° 17a

Musical score for N° 17a, featuring two staves of music. The top staff is in 2/4 time, treble clef, and has dynamic marking *p*. The bottom staff is in 2/4 time, bass clef, and has dynamic markings *bz.*, *bo.*, *bz.*, and *bo.*. Both staves use a system of numbered fingerings (1, 2, 3, 4, 5) above the notes. The music consists of four measures per staff.

Continuation of the musical score for N° 17a, featuring two staves of music. The top staff is in 2/4 time, treble clef, and has dynamic markings *cresc.*, *ff*, and *dim.*. The bottom staff is in 2/4 time, bass clef, and uses a system of numbered fingerings (1, 2, 3, 4, 5) above the notes. The music consists of four measures per staff.

Continuation of the musical score for N° 17a, featuring two staves of music. The top staff is in 2/4 time, treble clef, and has dynamic marking *p*. The bottom staff is in 2/4 time, bass clef, and uses a system of numbered fingerings (1, 2, 3, 4, 5) above the notes. The music consists of four measures per staff.

II.

Skálák ésakkordok

Skalen und Akkorde

Scales and chords

Nº 18.

The musical score consists of 15 staves of music for bassoon or cello. The score is divided into three sections by language: Hungarian (top), German (middle), and English (bottom). Each section contains five staves of music. The music includes various scales and chords, with fingerings indicated above the notes. The first staff starts in C major, the second in G major, the third in F major, the fourth in D major, and the fifth in A major. Subsequent staves continue these patterns, with some staves starting in different keys like E major or B-flat major.

The musical score consists of two staves of five-line music. The first staff uses a treble clef, and the second staff uses a bass clef. The music is divided into measures by vertical bar lines. Each note head contains a number indicating its pitch, such as 1, 2, 3, 4, or 5. The notes are connected by horizontal stems, and some notes have small vertical strokes above them.

Nº 19

Sheet music for piano, numbered N° 19. The music is in common time and consists of six staves. The top two staves are treble clef, and the bottom four are bass clef.

- Staff 1:** Treble clef. Dynamics: *p*, *f*. Fingerings: 1, 1, 3, 3; 1, 4, 3, 4; 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3; 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3.
- Staff 2:** Treble clef. Dynamics: *p*. Fingerings: 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3; 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3; 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3.
- Staff 3:** Bass clef. Dynamics: *p*. Fingerings: 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3; 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3.
- Staff 4:** Bass clef. Dynamics: *simile*. Fingerings: 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3; 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3.
- Staff 5:** Bass clef. Dynamics: *p*. Fingerings: 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3; 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3.
- Staff 6:** Bass clef. Dynamics: *p*. Fingerings: 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3; 1, 1, 3, 3; 1, 1, 4, 4, 3, 3.

The image shows a page of sheet music for piano, consisting of two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both staves are in common time. The music is written in a dense, technical style, likely for advanced study or performance. Numerous fingerings are indicated above the notes, such as '1', '2', '3', '4', '5', and '8'. There are also various slurs and grace notes. The bass staff includes some rests and dynamic markings like 'p' (piano). The overall appearance is that of a complex musical score.